

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

תוכן

- א. יש גט אחר גט ויש מאמר אחר מאמר.....1
- ב. אבל לא אחר בעילה ולא אחר חליצה כלום.....2
- ג. כיצד עשה מאמר ביבמתו ונתן לה גט צריכה הימנו חליצה עשה מאמר וחליצה צריכה הימנו גט.....3
- ד. נתן גט ועשה מאמר ... נתן גט ובעל צריכה גט וחליצה.....3
- ה. נתן גט וחליץ אין אחר חליצה כלום.....3
- ו. חליץ ועשה מאמר נתן גט ובעל או בעל ועשה מאמר נתן גט וחליץ אין אחר חליצה כלום 4
- ז. אחת יבמה אחת ליבם אחד ואחת שתי יבמות ליבם אחד.....5
- ח. כיצד עשה מאמר בזו ומאמר בזו צריכות שני גיטין וחליצה.....6
- ט. מאמר בזו וגט לזו צריכה גט וחליצה.....7
- י. מאמר בזו ובעל את זו צריכות ב' גיטין וחליצה.....7
- יא. מאמר בזו וחליץ לזו הראשונה צריכה גט וחליצה.....8
- יב. גט לזו וגט לזו צריכות הימנו חליצה.....8
- יג. גט לזו ובעל את זו ... גט לזו ומאמר בזו צריכה גט וחליצה.....9
- יד. גט לזו וחליץ לזו אין אחר חליצה כלום.....9
- טו. חליץ וחליץ או חליץ ועשה מאמר ... אין אחר חליצה כלום בין בתחלה בין באמצע בין בסוף 9
- טז. אבל גט אחד ביבמה ... מ"ט ... משום דמהני בעלמא .. אמרי גט להוציאה ... ואתי למיבעל אחר חליצה.....10
- יז. מאמר ביבמה מהני ... אמרי מאמר לקנות ... ואתי למיבעל אחר ביאה.....10
- יח. ומ"ט אמור רבנן ביאה פסולה יש אחריה כלום ... גזירה ... ביאה אחר חליצה ... ביאה אחר ביאה ... האי חליצה פסולה אין אחריה כלום אמרי מאי לגזור.....11

דף נ.

א. יש גט אחר גט ויש מאמר אחר מאמר

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

להלן עמוד ב יבואר שהנותן גט¹ ליבמתו אינו כחליצה ואינו מועיל להתירה לשוק, אך אוסר אותה מדרבנן עליו, ועל כל האחים כאילו נחלצה.

וכן יבואר להלן שם שמאמר שהוא קידושי כסף, אינו מועיל ביבמה להחשיבה כאשת היבם, אך פסולה מדרבנן על אחיו, ואין אחד מן האחים יכול לייבמה אלא הוא. ואם בא להוציאה אחר המאמר אינו יכול להוציא בגט לבד, שלא נפקעה הזיקה ע"י המאמר, אלא צריכה גט למאמרה וחליצה להפקעת הזיקה.

וכיון שאין² מאמר קונה קניין גמור ולא גט דוחה דחייה גמורה, לפיכך מועיל המעשה שנעשה אח"כ הן גט שנותן לצרה אחר גט שנותן ליבמה, הן מאמר שעשה בצרה אחר המאמר שעשה ביבמה, או גט וחליצה, וביאה אחר מאמר, או מאמר וחליצה וביאה אחר גט, בין ביבם אחד ושתי יבמות, בין ביבמה אחת ושני יבמות, בין בשתי יבמות ושני יבמות. כמו שיבואר להלן.

ג. אבל לא אחר בעילה ולא אחר חליצה כלום

במה דברים³ אמורים בגט או במאמר שהם דרבנן, אבל הבעילה היא קנין דאורייתא להחשיב היבמה כאשתו לכל דבר, והחליצה ביבמה דאורייתא להתירה לזר, ולדחותה ממנו ומן האחים לגמרי.

לפיכך אין המעשה שנעשה אחריהם כגון גט בה או בצרתה או מאמר בה או בצרתה, מועיל לא לפסול את זו, ולא ליאסר בקרובות. לאחר שחליץ או בעל כמו שיבואר להלן. מלבד במקרה בו בא הוא או אחיו על צרתה לאחר ביאה, או בא הוא או אחיו עליה או על צרתה לאחר חליצה, שאז צריכה גט מן התורה, כמבואר להלן דף נב שהרי⁴ אינה אסורה עליהם אלא באיסור עשה שבית אחד הוא בונה ואינו בונה ב' בתים, ולא הבא מכלל עשה עשה, וקי"ל קידושין תופסין בחייבי עשה, ואפילו חייבי לאוין.

¹ שו"ע ונו"כ אבהע"ז קע א

² שו"ע ונו"כ שם ב

³ שו"ע ונו"כ שם יב

⁴ לבוש שם

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

ג. כיצד עשה מאמר ביבמתו ונתן לה גט צריכה הימנו

חליצה עשה מאמר וחליצה צריכה הימנו גט

עשה בה⁵ מאמר כלומר שקדשה בקידושי כסף, ונתן לה גט אין בכך להתירה לשוק או לאחים, אלא צריכה הימנו חליצה, ואינו יכול לכנוס אחר הגט, שכיוון שהתחיל בגירושין הרי היא מדרבנן באיסור לא יבנה כדלהלן. אולם אינו צריך גט נוסף, אפילו נתן לה גט סתם⁶. ואם יש אה נוסף יחלוץ לה הוא⁷.

עשה בה מאמר וחליץ לה, אינו מתירה לשוק וצריכה הימנו גט, שחליצה לא הפקיעה אלא לזיקה ולא לקידושין, וצריכה גט להפקעת הקידושין.

ד. נתן גט ועשה מאמר ... נתן גט ובעל צריכה גט וחליצה

נתן לה גט⁸ ואחר כך בא עליה או עשה בה מאמר, צריכה גט למאמרו ולביאתו, ואסור לקיימה שהרי היא בלא יבנה מתמת הגט, וצריכה חליצה לזיקתו, שהביאה, ביאה פסולה היתה משום גט הראשון, ולא קנאה לגמרי. ואם יש אה נוסף יחלוץ לה הוא⁹.

וכן אם נתן לה גט ואחר כך בא עליה, או עשה בה מאמר או בהברתה או שחליץ לחברתה, או שאחר הגט שלו עשה בה אחיו מאמר או בא עליה, או חליץ לה או לחברתה, מועיל מה שנעשה אחר הגט ליאסר בקרובותיה, ולהצריך גט למאמר שנעשה אחריו. ואם לא חליץ צריך לחלוץ.

ה. נתן גט וחליץ אין אחר חליצה כלום

כבר התבאר שמכיון שחליצה דאורייתא היא, אין אחריה כלום מלבד מאמר או ביאה, ואע"ג שבביאה אין אחריה כלום, אינו אלא בביאה כשרה שלא

⁵ שו"ע ונו"כ שם ז

⁶ ב"ש שם ו

⁷ הא חליצת אחיו משובחת ולמה תהא הברירה לחלוץ הוא. בית מאיר שם

⁸ שו"ע ונו"כ שם ט י

⁹ הא חליצת אחיו משובחת ולמה תהא הברירה לחלוץ הוא. בית מאיר שם

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

קדם לה מעשה אחר, אבל ביאה¹⁰ פסולה כגון שנתן גט לזו ובעל את זו, מועיל מעשה שיעשו אחריה, שאם יחלוץ הוא או אחיו לשלישית יאסרו בקרובותיה, וגם היא לא מספיק לה גט כמו שיבואר להלן¹¹.

מכל מקום בחליצה אפילו היא פסולה שקדם לה מעשה אחר כגון שנתן גט לזו או עשה בה מאמר ואח"כ חליץ לה או לצרתה אין מועיל אחריה מעשה אחר¹². ולפיכך גם אם נתן גט ולאחר כך חליץ הוא או אחיו, אין אחריה כלום, וגם אם יחזור ויעשה חליצה או יתנו גט לצרותיה, לא יאסרו בקרובותיה¹³.

ו. חליץ ועשה מאמר נתן גט ובעל או בעל ועשה מאמר נתן

גט וחליץ אין אחר חליצה כלום

בא¹⁴ על יבמתו, וחזר הוא או אחיו וחליץ לה או לצרתה, אין אותה חליצה כלום. ואינה אוסרת לא את הראשונה על בעלה, ולא קרובותיה על החולץ, דאין בה ממש כלל. שהרי כבר נתקיימה מצות יבום בבית זה. וכן אם חזר אחיו ועשה בה מאמר בזו עצמה, או בעל אותה אינו כלום, שכבר היא אשתו של אחיו מביאה ראשונה, ואין קידושין תופסין באשת איש, אבל אם בא הוא או אחיו על צרתה או עשו בה מאמר צריכה גט, שהרי אינה אסורה עליהם אלא באיסור עשהדבית אחד הוא בונה ואינו בונה ב' בתים, ולאזו הבא מכלל עשה עשה¹⁵, וקי"ל קידושין תופסין בחייבי עשה ואפילו חייבי לאוין. וכן מאותו הטעם אם בא עליה או עשה מאמר לאחר שחליץ לה צריכה גט. כמבואר להלן דף נב:

דף נב

¹⁰ שו"ע ונו"כ שם יד

¹¹ גזירה משום ביאה אחר חליצה כלומר אם יקנה הביאה אחר הגט קניה גמורה אתי למבעל לכתחלה אחר החליץ ואם ביאה אחר המאמר גזרי' אטו ביאה אחר ביאה כלומר אתי למבעל צרה זו אחר שייבם אחת מהן אבל החליצה אף שהוא ח"פ ליבא למגזר כלום. ב" שם י

¹² אבל אם בעל אותה או צרתה או קדש אותה או צרתה אח"כ ודאי מהני, דהא קי"ל קידושין תופסין בחייבי לאוין, כמבואר להלן דף נב.

¹³ שו"ע ונו"כ שם יב

¹⁴ שו"ע ונו"כ שם יב

¹⁵ ועיין להלן נב: נחלוקת אם הוא עשה או לאו.

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

ז. אחת יבמה אחת ליבם אחד ואחת שתי יבמות ליבם אחד

כיון 16 שאין מאמר קונה קניין גמור ולא גט דוחה דחייה גמורה, כמו שנתבאר, לפיכך מועיל גט שיתן לשתי יבמות לאסור את קרובותיהן עליו כאילו הם קרובות גרושתו, אע"ג שמעולם לא היתה אשתו, וכן מועיל מאמר שעושה בשתי יבמות להחשיבם קרובותיהם כקרובות אשתו, למרות שאינה נחשבת אשתו לגמרי.

וכבר התבאר לעיל דף כז. שחליצה שנעשתה כדינה¹⁷, אלא שמצד זיקת היבמה אל היבם היא חליצה גרועה ופחותה, ואינה מעולה, משום שאסורה לו ליבום, אין חליצת יבמה אחת פוטרת את אלו שחליצתם מעולה ממנה, ואיסורם ליבם קל יותר ואין חליצה זו פוטרת את צרותיה, אלא כל אחת מן הצרות צריכה חליצה להיות ניתרת להינשא.

כגון יבמה¹⁸ שנתן לה היבם גט לזיקתו שהוקלשה זיקתה ואין חליצתה הוגנת כל כך, וכן יבמה שעשה בה היבם מאמר וכיוצא, אין חליצתם פוטרת שאר היבמות שלא נעשה בהם מאמר או ניתן להם גט, אך פוטרת היא שאר היבמות שנעשה בהם מאמר או שניתן להם גט¹⁹. וי"א שחליצה זו חליצה פסולה היא ועריכה לחזור על כל האחים, ולפיכך בשני יבמים ויבמה אחת צריכה חליצה מכל אחד ואחד. יש מי שאומר שה"ה ביבם אחד וב' יבמות ונתן גט לשתיהן שצריך לחלוץ לשתיהן, הואיל ונתקלשה הזיקה בגט הראשון אין חליצה של אחת מהן פוטרת צרתה, וכמו שעריכה לחזור על כל האחים כשיש שם יותר מאחד ה"נ צריכה לחזור על כל הצרות כשישנן שם יותר מאחת והעיקר כדעה ראשונה.

ועוד התבאר שם שחליץ²⁰ לבעלת הגט כגון שנפלו לפניו שתי יבמות מאח אחד, ונתן גט לאחת מהן, שחליצתה חליצה פסולה שהרי נאסרה ליבום

¹⁶ שו"ע ונו"כ שם ב

¹⁷ לבוש אבן העזר סימן קעד סעיף א

¹⁸ שו"ע ונו"כ קע ה

¹⁹ בעלת מאמר ובעלת גט כי הדדי נינהו ופרש"י שחליצת א' מהן פוטרת חברתה כיון שהן שוין דבעלת מאמר צריכה נמי גט וכתבו תוספות והרא"ש דא"ש סוגי' זו כשמואל ואל"ב' תירוץ הראשון בסוגי' הקודמות לזו ובג' אהיות הנופלות לפני ב' האחים זו אחר זו דס"ל לשמואל א' חולץ לאחת והשני לשניה ולשלישית חולץ א' מהם אף על פי שהיא חליצה פסולה א"צ לחזור על כל האחים ולפי תירוץ זה אין חילוק בין היבמה ובין צרתה א"כ נשמע נמי בצרתה אם שניהם שוין פוטרת א' לחברתה. ב"ש שם ג

²⁰ שו"ע ונו"כ קע יז

הלכות הדף היומי

מסכת יבמות

בכך, לא נפטרה צרה, חליץ לצרה נפטרה בעלת הגט²¹. אבל שאר צרות לא נפטרו, וצריכה כל אחת מהן לחלוץ²².

חליץ לבעלת מאמר שעשה מאמר באחת מהיבמות שנפלו לפניו, שחליצתה היא חליצה פסולה שהרי אסור לכונסה, לא נפטרה צרה, חליץ לצרה נפטרה בעלת מאמר, ואינה צריכה אלא גט למאמרו.

אחת מן היבמות שנחלצה בחליצה פסולה, הותרה להינשא לשוק²³ ואפילו יש שם עוד אחים אבל צרתה אסורה עד שתחלוץ אף היא, או עד שיחלצו כל האחים לראשונה שנחלצה החליצה הפחותה, שאין חליצה פסולה מסלקת זיקת יבום מבית זה, עד שתחזור על כל האחים או עד שתחלוץ כל אחת מהן,

ואם חלצה מכל האחים אף צרתה הותרה²⁴, שלא אמרו חליצה פסולה צריכה לחזור על כל האחים אלא כדי לפטור את צרתה, ואם לא היה שם אלא יבם אחר, חליצתו לאחת מהן פוטרת את צרתה,

ודוקא כשהיה פסול כל הצרות שוה, אבל אם היתה חליצת האחת גרועה משל חברתה, אפילו אין שם אלא יבם אחד, או שיש שם כמה אחים וחלצו לה כולם, לא נפטרה צרתה, ולכן חליץ לאחיות לא נפטרו צרות²⁵, כיון שחליצת האחיות גרועה משל הצרות. ויש שכתבו לדעה זו שכל שהן שוות חליצה פסולה פוטרת את הצרה, ודוקא חליצה גרועה מיבם אחד אינה פוטרת את הצרה²⁶.

ח. כיצד עשה מאמר בזו ומאמר בזו צריכות שני גיטין וחליצה

יש מאמר אחר מאמר²⁷, כגון יבם אחד וב' יבמות ועשה מאמר בזו ואח"כ עשה מאמר בזו, וכן ב' יבמין וכל אחד עשה מאמר באחת מהן זה אחר זה,

²¹ שהצרות שלא נעשה בהן מעשה, אף על פי שנאסרות להתייבם, חליצתן מעולה משל בעלת הגט ובעלת מאמר שנעשה בהן מעשה, וחליצה גרועה נפטרת במעולה ממנה. רמב"ן ורשב"א וריטב"א ומאירי שם, וכע"ז ברא"ש סוף סי' ב

²² ב"ש קע יד

²³ שו"ע שם יט

²⁴ הנרא"א קע ס"ק מת, ועי' רמב"ן שם. אבל במ"מ פ"ז ה"י מ' שאם יש אח אחד אין חליצתו לאחת פוטרת צרתה

²⁵ הנרא"א שם. ועי' לעיל מלח"מ שלד' הרמב"ם חליצת הצרות כשרה לגמרי

²⁶ עי' ב"ש סי' קע ס"ק יד בד' הרמב"ם, לפי גירסת הטור בדבריו, וכ"כ בלח"מ שם

²⁷ שו"ע ונו"כ שם ו

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

כל אחת צריכה גט למאמרה וחליצה לאחת מהן לפטור את שתיהן²⁸, דחליצה מעולה אחת פוטרת זיקת כל הבית ואין הגט אלא למאמר. ובב' יבמין ויבמה אחת וכל אחד עשה בה מאמר. צריכה גט למאמרה וחליצה לזיקתה מכל אחד מהם²⁹.

ט. מאמר בזו וגט לזו צריכה גט וחליצה

וכן אם³⁰ עשה מאמר בזו ואח"כ נתן גט או חליץ לה או לערתה או שבא על צרתה, או שאחר המאמר שלו נתן אחיו גט או חליץ לה או לערתה או שבא עליה או על צרתה, מועיל מה שנעשה אחר ראשון לאסור את בעלת המאמר, וליאסר בקרובות המעשה שנעשה אחר המאמר, ולהצריך גט למאמר וביאה שנעשה אחריו.

וזה תקנתם³¹, עשה בה מאמר ונתן לה גט צריכה הימנו חליצה, אבל לכנוס אחר הגט אסורה, שכיון דהתחיל בגירושין הרי היא עליו מדרבנן בלא יבנה. עשה בה מאמר וחליץ לה צריכה הימנו גט, שחליצה לא אפקעתה אלא לזיקה ולא לקידושין וצריכה גט להפקעת הקידושין. עשה מאמר בזו ונתן גט לזו, פסל גט של אחרונה גם את הראשונה דשניהם מבית אחד, וקם ליה על בית זה בלא יבנה מדרבנן, וצריכה גט למאמרו וחליצה לזיקתו, שחליצה לא מפקעה קידושין וגט לא מפקעה זיקה, לפיכך נותן גט לבעלת המאמר והוא או אחיו חולצין לאחת מהן לאיזה שירצה, ששניהם שוות נינחו לגבייהו ותפטר האחרת³².

י. מאמר בזו ובעל את זו צריכות ב' גיטין וחליצה

עשה מאמר בזו³³, ובעל הוא או אחיו את השנייה, אף על פי שהבעולה קנוייה לו מן התורה אסור לקיימה, הואיל והראשונה שנעשה בה מאמר אנודה בו על ידי המאמר הרי זה כמיבם ליה ב' בתים, וצריכות ב' גיטין, זו גט למאמר וזו גט לביאה, וחליצה לאחת מהן ופוטרת צרתה, אבל בגט לבר אין יוצאת הבעולה על אף שמהתורה אשתו היא לכל דבר, הואיל וביאה

²⁸ לטעמיה אזיל כמ"ש לעיל דס"ל יבם א' וב' יבמות ונתן גט לכ"א די בחליצה לאחת מהן כן ה"נ אם עשה מאמר בזו ובזו צריכה כ"א גט מ"מ די בחליצה א' וכן אם עשה הוא מאמר בא' ואחיו בשניה צריכה כ"א גט ודי בחליצה אחת לא' משתיהן, היינו אם הוא נותן חליצה חולץ לשניה מה שאחיו גירש אז זו נפטרה בחליצה זו מאחר שזה לא גירש אותה ועדיף חליצתו בה מחליצת אחיו ושני' גם כן פטורה מחמת חליצה זו. ב"ש ה

²⁹ ב"ש שם ה

³⁰ שו"ע ונו"כ שם ו

³¹ שו"ע ונו"כ שם ז

³² וכבר נתבאר שחליצה פסולה העיקר שאינו חוזר על כל האחיו.

³³ שו"ע ונו"כ שם ח

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

פסולה היא לא נפקעה זיקה לגמרי, וצריכות גם כן חליצה. ויחלוץ לבעלת המאמר שחליצת הבעולה אינה פוטרת חברתה³⁴.

יא. מאמר בזו וחלץ לזו הראשונה צריכה גט וחליצה

כבר התבאר שעשה בה מאמר וחלץ לה צריכה הימנו גט, שחליצה לא הפקיעה אלא לזיקה ולא לקידושין וצריכה גט להפקיע הקידושין³⁵.

ואם היו שתי צרות ועשה מאמר בזו וחלץ לזו בעלת המאמר צריכה גט, וחליצת צרתה פוטרת אותה³⁶.

יב. גט לזו וגט לזו צריכות הימנו חליצה

יבם³⁷ שנתן גט ליבמתו וחזר ונתן גט לצרתה נאסר בקרובות שתיהן, שהרי שניהם מעתה כקרובות גרושתו שאסורין עליו משום קרובות אשתו כאילו נתן גט לנשותיו,

וכן ב' יבמין שנתנו גט ליבמה אחת זה אחר זה שניהם נאסרו בקרובותיה שהרי היא כגרושת שניהם, שהרי אעפ"י שגירשה הראשון עודה זקוקה לשניהם ואינה מותרת לשוק, לכך הרי גט השני גט, כמו גט ראשון. וכן ב' יבמין וב' יבמות כל אחד נתן גט לאחת מהן, כל אחד נאסר בקרובות של אותה שנתן לה הגט.

³⁴ דחליצה לאחת מהן דקאמר ר"ל לבעלת המאמר דחליצה מעולה היא לפוטרה חברתה, אבל חליצת הבעולה היאך תפטר בעלת המאמר, שהרי מן התורה אין לה עוד זיקה עליו לשון הלבוש שם. אולם עיין בית מאיר שם שיישב לדעות הסוברות שחליצה פסולה חוזר על כל האחיין וז"ל והנלע"ד דס"ל דעד כאן לא אמרינן חליצה פסולה צריכה חיזור אלא היכי דבחליצה באנו להפקיע זיקה דאורייתא או אמרינן אלימא זיקה ולא אתיא חליצה פסולה דרבנן ומפקע לגמרי זיקה דאורייתא אבל הכא ע"י הביאה הא ד"ת הופקע כולה זיקה ואך מדרבנן הוא דזקוקה לחליצה לא שייך לה אתי חליצה פסולה ומפקע זיקה דכולהו אחי או דכולהו נשי כי כמו דחליצה מעולה דאורייתא חדא מפקעת זיקה דאורייתא דכולהו ולכולהו אחי כן חליצה דרבנן מפקעת זיקה דרבנן דכולהו אחי ומודו בזו כ"ע דבחליצת חדא סגי והיינו נמי מעמא דש"ע. וא"כ לפי"ז אך חליצת הבעולה תפטר בעלת המאמר שהרי חיוב חליצתם שוה כיון שכבר הופקעה הזיקה על ידי הביאה.

³⁵ שו"ע ונו"כ שם ז

³⁶ עיין בית מאיר שם

³⁷ שו"ע ונו"כ שם ד

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

וצריכות גם חליצה, וחליצה מאחת מהם פוטרת חברתה³⁸, אולם אינה פוטרת צרותיה שלא ניתן להם גט כנוצר.

יג. גט לזו ובעל את זו ... גט לזו ומאמר בזו צריכה גט וחליצה

נתן לה גט³⁹ ואח"כ בא הוא או אחיו על צרתה, או שעשו בה מאמר בצרתה, זו שבא עליה או שעשו בה מאמר, צריכה גט ואסור לקיימה שהרי היא בלא יבנה מדרבנן משום הגט, וחליצה לאחת מהן לפטור את שתיהן, שהרי הביאה ביאה פסולה היא מחמת הגט.

ומה⁴⁰ שאין מעשה מועיל אחר ביאה, דוקא בביאה כשרה שלא קדם לה מעשה אחר, אבל ביאה פסולה כגון שנתן גט לזו ובעל את זו, או עשה מאמר בזו ובעל את זו, שחייבת חליצה וגט, מועיל מעשה שיעשו אחריה, שאם יחלוץ הוא או אחיו לשלישית יאסרו בקרובותיה, וגם היא לא סגי לה בגט שאכתי נשאר בה זיקה,

יד. גט לזו וחלץ לזו אין אחר חליצה כלום

כבר התבאר שגם בחליצה פסולה שקדם לה מעשה אחר כגון שנתן גט לזו או עשה בה מאמר ואח"כ חלץ לה או לצרתה אין מועיל אחריה מעשה אחר⁴¹. ולפיכך גם אם נתן גט ולאחר כך חלץ הוא או אחיו, אין אחריה כלום, וגם אם יחזור ויעשה חליצה או יתנו גט לצרותיה, לא יאסרו בקרובותיה⁴².

טו. חלץ וחלץ או חלץ ועשה מאמר... אין אחר חליצה כלום בין בתחלה בין באמצע בין בסוף

³⁸ ולמאן דאמר חליצה פסולה צריכה לחזור על כל האחים, בשני יבמים ויבמה אחת צריכה חליצה מכל אחד ואחד. ויש מי שאומר דה"ה ביבם אחד ושתי יבמות, ונתן גט לשתייהן, שצריך לחלוץ לשתייהן, כמבואר לעיל. והעיקר שחליצה פסולה אינה צריכה לחזור על כל האחים. שו"ע ונו"כ שם ה

³⁹ שו"ע ונו"כ שם יא

⁴⁰ שו"ע ונו"כ שם יד

⁴¹ אבל אם בעל אותה או צרתה או קדש אותה או צרתה אח"כ ודאי מהני, דהא קי"ל קידושין תופסין בחייבי לאוין, כמבואר להלן דף נב.

⁴² שו"ע ונו"כ שם יב

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

אם חליץ ליבמתו⁴³ וחזר הוא או אחיו וחלצו לצרתה, אין אותה חליצה כלום ליאסר בקרובותיה, ומותרת לכהונה⁴⁴, וכן שני יבמין שחלצו ליבמה אחת זה אחר זה אין חליצתו האחרונה כלום ומותר בקרובותיה, אבל אם להלץ דף נב. יתבאר שאחר שחליץ ליבמתו בעל או קדש אחיו אותה או צרתה תפסי להו בה קידושין, שהרי אינו אלא לאו דלא יבנה כיון שלא בנה שוב לא יבנה, וקי"ל קידושין תופסין בחייבי לאוין. וצריכה גט.

**טז. אבל גט אחד ביבמה ... מ"ט ... משום דמהני בעלמא ..
אמרי גט להוציאה ... ואתי למיבעל אחר חליצה**

אף⁴⁵ על פי שמן התורה אין היבמה נותרת לשוק אלא ע"י חליצה, ולאחר שנחלצה אסורה לחולץ ולכל האחים, תקנו חכמים שיועיל גט ביבמה לענין זה שאם אחד מן האחים נתן לה גט, פסל אותה ואת כל צרותיה עליו ועל כל אחיו מיבום כאילו חליץ לה, וטעם הדבר שחשו חכמים שאם יהיו מותרת ליבם אחר הגט, יאמרו הבריות הרי גט דרכו להוציא אשה מבעלה וחליצה ג"כ מוציאה יבמה מיבם, וכיון שגט לא מהני לדחות היבמה, יאמרו ודאי החליצה ג"כ אינה דוחה, ויבואו להתיר לייבם אחר החליצה, ועובר על כיון שלא בנה שוב לא יבנה, לכך אסרו ליבם אחר הגט כמו אחר החליצה שהיא איסור דאורייתא, אבל מ"מ אין הגט מתירה לשוק לגמרי שתינשא לזר עד שתחלוץ אח"כ. ולהלץ דף נב: יבואר איזה גט פוסלה.

**יז. מאמר ביבמה מהני ... אמרי מאמר לקנות ... ואתי
למיבעל אחר ביאה**

וכן מאמר⁴⁶ שהוא קידושי כסף, אף על פי שמן התורה אינו מועיל ביבמה שכן כתיב יבמה יבא עליה ויבמה, ביאה גומר בה ואין כסף ושטר גומרין בה. מ"מ אמרו חז"ל שיהא מאמר מועיל ביבמה לענין זה, שאם עשה מאמר ביבמתו פסלה על אחיו, ואין אחד מן האחים יכול לייבמה אלא הוא.

⁴³ שו"ע ונו"כ שם יג

⁴⁴ בית מאיר שם

⁴⁵ לבוש שם א

⁴⁶ לבוש שם

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

וכן אם נפלו לפניו צרות הרבה מבית אחד ועשה מאמר באחת מהן, פסל את האחרות עליו ואינו יכול לייבם עוד אלא זו, משום שזו היא ליה כאשתו שייבמה, ובית אחד הוא בונה ואינו בונה ב' בתים, ומ"מ אין המאמר קונה בה קנין גמור להיות כאשתו לגמרי, שאם בא להוציאה אחר המאמר אינו יכול להוציא בגט לבד, שלא נפקעה הזיקה ע"י המאמר, אלא צריכה גט למאמרה וחליצה להפקעת זיקת היבום. ולכתחילה יתן את הגט תחילה ולאחר מכן יחלוץ⁴⁷.

ומאי טעמא אמור רבנן מאמר קידושי כסף ביבמה מועילים כנוכר, משום שבאשה אחרת זהו דרך הקידושין, ואם תאמר שאינו מועיל ביבמה, יאמרו הבריות הרי מאמר דרכו לקנות באשה וביאה דרכה לקנות, ואם כשקידש בכסף אם ירצה לייבם אח"כ אחת מן הצרות האחרות היה יכול לעשותו, אם כן ביאה ג"כ לא מהני, ויבא לבעול צרתה אחר שקנה את זו בביאה, והו"ל איסורא דאורייתא, דבית אחד הוא בונה ואינו בונה שתי בתים, לכך אמרו חכמים ז"ל כיון שעשה מאמר ביבמתו הרי היא כאשתו, ואסר האחרות עליו ועל אחיו מדרבנן.

יח. ומ"ט אמור רבנן ביאה פסולה יש אחריה כלום ... גזירה ... ביאה אחר חליצה ... ביאה אחר ביאה ... האי חליצה פסולה אין אחריה כלום אמרי מאי לגזור

טעם החילוק⁴⁸ בדין הנזכר שיש אחר ביאה פסולה מעשה אך אין אחר חליצה פסולה מעשה אינו משום שחליצה עדיפא מביאה, וודאי ביאה עדיפא, אלא משום דשביאה פסולה שייך בה לגזור יותר מבחליצה פסולה.

כיצד, כגון אם נתן גט ובעל, גזרו שיהא מעשה שאחר ביאה זו מועיל, משום ביאה שאחר החליצה, שאם אתה אומר לא יועיל מעשה אחר ביאה שאחר הגט ותהא הביאה גמורה ותסגי לה בגט לבדו, יבוא לומר שכשם

⁴⁷ כתב ר"ע מברטנורה פ"ג משנה ה' וברישא יהיב לה גיטא והדר חליץ לה והוא מפ"י משנינו' להרמ"י שכו' והנכון יותר שיתן הגט תחילה ואח"כ יחלוץ לפי שאמר בגט וחליצה ואפשר הטעם להידור מצוה ע"ד שאמרו אין המצוה נקראת אלא על מי שנמרה הרי שהגמר העיקר ואחרי שהגט וחליצה באים להתירה ביחד ראוי להיות גמר המצוה בהחליצה שהיא מן התורה. בית מאיר שם ב
⁴⁸ לשון הלבוש שם יד

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

שביאה שאחר הגט קניין גמור, יבואו לבעול לכתחלה אפילו אחר חליצה לומר שקנין גמור הוא, והוא איסור דאורייתא כיון שלא בנה שוב לא יבנה.

ואם ביאה אחר מאמר הוא, כגון מאמר לזו ובעל את זו, גזרו ביאה אחר מאמר משום ביאה אחר ביאה, שאם תאמר לא יועיל מעשה אחריה ובגט לברו יועיל, יאמרו ביאה של זו אחר קניין של זו ביאה גמורה היא ואשתו לכל דבר, ויבואו לעשות ביאה ביבמה אחת אחר ביאה ביבמה אחרת ויעברו על אינו בונה ב' בתים.

אבל אחר חליצה פסולה אין לגזור נגזור חליצה אחר הגט משום חליצה אחר חליצה שלא יבא לחלוץ ב' יבמות זו אחר זו או ב' יבמין ליבמה אחת זה אחר זה, מאי איכפת לנו הרי אין בכך איסור לחלוץ מספר פעמים.

לגזור חליצה אחר מאמר משום חליצה אחר ביאה שלא יבואו לומר כניסה בניאת יבום יוצאה בחליצה בלא גט, אין חשש בכך שהרי חליצה אחר מאמר גם צריכה גט למאמרו וגם כאן יאמרו חליצה אחר ביאה צריכה גט לביאתו.

אולם מה שאמרנו אין אחריה כלום, היינו בדבר העשוי אחריה, אבל בעלת מאמר ודאי צריכה גט למאמרו אף על פי שחלוץ אחריה.